

۴۴- همافزایی و گسترش فعالیتهای اقتصادی در زمینههایی که دارای مزیت نسبی هستند از جمله صنعت، معدن، تجارت، مخابرات، حمل و نقل و گردشگری، بویژه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و خدمات مهندسی پشتیبان آن، صنایع انرژی و زنجیره پائیندستی آنها، با اولویت سرمایه‌گذاری در ایجاد زیربنای و زیرساختهای موردنیاز و ساماندهی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس در چارچوب سیاستهای آمایش سرزمین.

۴۵- تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران با اتکاء به مزبتهای نسبی و رقابتی و خلق مزبتهای جدید و حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن.

۴۶- ارتقاء بازار سرمایه ایران و اصلاح ساختار بانکی و بیمه‌ای کشور با تأکید بر کارایی، شفافیت، سلامت و بهره‌مند از فناوریهای نوین.

- ایجاد اعتماد و حمایت از سرمایه‌گذاران با حفظ مسئولیت‌پذیری آنان.

- تشویق رقابت و پیشگیری از وقوع بحرانها و مقابله با جرمهای مالی.

۴۷- توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی دولت همراه با حضور کارآمد آن در قلمروهای امور حاکمیتی در چارچوب سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که ابلاغ خواهدشد.

۴۸- ارتقاء ظرفیت و توانمندیهای بخش تعاونی از طریق تسهیل فرآیند دستیابی به منابع، اطلاعات، فناوری، ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی آن.

۴۹- توجه و عنایت جدی بر مشارکت عامه مردم در فعالیت اقتصادی کشور و رعایت جهات زیر در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی دولت به مردم:

- امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.

- در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.

- موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلابی نگردد.

- به خدشدار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.

- به مدیریت سالم و اداره درست‌کار توجه شود.

۵۰- اهتمام به نظم و انضباط مالی و بودجه‌ای و تعادل بین منابع و مصارف دولت.

۵۱- تلاش برای قطع اتکای هزینه‌های جاری به نفت و تأمین آن از محل درآمدهای مالیاتی و اختصاصی عواید نفت برای توسعه سرمایه‌گذاری براساس کارایی و بازدهی.

۵۲- تنظیم سیاستهای پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات.

ملاحظه: شاخص‌های کمی و نحوه انطباق محتوای برنامه‌ها و بودجه‌های سالانه متناسب با سیاستهای کلی برنامه چهارم تهیه و ارائه می‌شود.

سیاست‌های کلی نظام در بخش مشارکت بخش‌های تعاونی و خصوصی در اقتصاد و حدود فعالیت بخش دولتی

در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی، بمنظور تحقق رشد و توسعه اقتصادی و جلوگیری از زیان جامعه، تمرکز و تدوین ثروت در دست عده خاص، تبدیل شدن دولت به کارفرمای بزرگ و انحصار غیرضروری، سیاستهای کلی زیر به تصویب رسید:

۱- با توجه به ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی در حیطه فعالیتهای اقتصادی مذکور در بخش دولتی اصل ۴۴ قانون اساسی، دولت موظف است سیاستگذاری، مقررات، تصدی و نظارت را به گونه‌ای تنظیم نماید که موجب افزایش مشارکت بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) و کاهش تصدی دولتی گردد و حاکمیت دولت مخلوش نشود.

۲- مالکیت غیردولتی (خصوصی و تعاونی) در حیطه فوق‌الذکر با رعایت قوانین و مقررات کشور از مشروعیت قانونی برخوردار است.

۳- در مواردی که برای اجرای سیاستهای فوق‌الذکر، خلاء قانونی وجود دارد، دولت موظف است لایحه لازم را تهیه و تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

سیاست‌های کلی نظام درخصوص شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای

۱- ایجاد، ساماندهی و تقویت نظام ملی اطلاع‌رسانی رایانه‌ای و اعمال تدابیر و نظارت‌های لازم به منظور صیانت از امنیت سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و جلوگیری از جنبه‌ها و پیامدهای منفی شبکه‌های اطلاع‌رسانی.

۲- توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع‌رسانی ملی و تأمین سطوح و انواع مختلف خدمات و امکانات و این شبکه برای کلیه متقاضیان به تناسب نیاز آنان و با رعایت اولویتها و مصالح ملی.

۳- ایجاد دسترسی به شبکه‌های اطلاع‌رسانی جهانی صرفاً از طریق نهادها و مؤسسات مجاز.

۴- حضور فعال و اثرگذار در شبکه‌های جهانی و حمایت از بخشهای دولتی و غیردولتی در زمینه تولید و عرضه اطلاعات و خدمات ضروری و مفید با تأکید بر ترویج فرهنگ و بنیادهای اسلامی.

۵- ایجاد و تقویت نظام حقوقی و قضایی متناسب با توسعه شبکه‌های اطلاع‌رسانی بویژه در جهت مقابله کارآمد با جرائم سازمان یافته الکترونیکی.

۲۲- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرصه منابع مالی و فرصتها و امکانات، و مسؤولیتهای دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.

۲۴- ارتقاء توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور.

۲۵- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.

۲۶- تقویت، توسعه و نوآوری صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت‌دادن به انتقال فناوریهای پیشرفته.

۲۷- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفاسد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاههای قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت.

- امور مربوط به مناسبات سیاسی و روابط خارجی:

۲۸- ثبات در سیاست خارجی براساس قانون اساسی و رعایت عزت، حکمت و مصلحت و تقویت روابط خارجی از طریق:

- گسترش همکاری‌های دو-جانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی.

- ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورها.

- تقویت روابط سازنده با کشورهای غیر متخاصم.

- بهره‌گیری از روابط برای افزایش توان ملی.

- مقابله با افزون‌خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی.

- تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان.

- مقابله با تک‌قطبی شدن جهان.

- حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف بویژه ملت فلسطین.

- تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی.

- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل.

۲۹- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورها و نهادهای اقتصادی، افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فناوری پیشرفته و گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی موردنظر در چشم‌انداز.

۳۰- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارائه تصویر روشن از انقلاب اسلامی و تبیین دستاوردها و تجربیات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جمهوری اسلامی و معرفی فرهنگ غنی و هنر و تمدن ایرانی و مردم‌سالاری دینی.

۳۱- تلاش برای تبدیل مجموعه کشورهای اسلامی و کشورهای دوست منطقه به یک قطب منطقه‌ای اقتصادی، علمی، فناوری و صنعتی.

۳۲- تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجلعه جهانی و سازمانهای فرهنگی بین‌المللی.

۳۳- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی.

- امور اقتصادی:

۳۴- تحقق رشد اقتصادی پیوسته، با ثبات و پرشتاب متناسب با اهداف چشم‌انداز.

- ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری.

۳۵- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تحقق رقابت‌پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی و ایجاد ساز و کارهای مناسب برای رفع موانع توسعه صادرات غیرنفتی.

۳۶- تلاش برای دستیابی به اقتصاد متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی، سرمایه انسانی و فناوری نوین.

۳۷- ایجاد سازوکار مناسب برای رشد بهره‌وری عوامل تولید (انرژی، سرمایه، نیروی کار، آب، خاک و ...).

- پشتیبانی از کارآفرینی، نوآوری و استعدادهای فنی و پژوهشی.

۳۸- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی.

۳۹- مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروههای کم درآمد و محروم و مستضعف و کاهش فاصله بین دهک‌های بالا و پائین درآمدی جامعه و اجرای سیاستهای مناسب جبرانی.

۴۰- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن.

- مهار آبهایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک.

۴۱- حمایت از تأمین مسکن گروههای کم درآمد و نیازمند.

۴۲- حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به داراییهای مولد به منظور پایدارسازی فرآیند توسعه و تخصیص و بهره‌برداری بهینه از منابع.

۴۳- توسعه روستاها.

- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستائیان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساختهای مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیتهای مکمل بویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین، با تأکید بر اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص معدن

- ۱- سیاست‌گذاری و اطلاع‌رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین.
- ۲- تقویت خلاقیت و ابتکار و دستیابی به فن‌آوری‌های نوین و ارتقاء سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی و تعمیق پژوهش و گسترش زمین‌شناسی بنیادی، اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور.
- ۳- ارتقاء سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و اولویت دادن به تأمین مواد مورد نیاز صنایع داخلی کشور و صادرات مواد معدنی فرآوری شده و استفاده از موقعیت ویژه زمین‌شناسی ایران و گسترش همکاری‌های بین‌المللی (علمی، فنی، اقتصادی) جهت جذب و جلب دانش و منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینه اکتشافات معدنی و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی.
- ۴- تعیین اولویت‌های مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گرانبها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص حمل و نقل

- ۱- ایجاد نظام جامع حمل و نقل و تنظیم سهم هر یک از زیر بخش‌های آن با اولویت دادن به حمل و نقل ریلی و با توجه به جهت زیر:
 - ملاحظات اقتصادی و دفاعی و امنیتی.
 - کاهش شدت مصرف انرژی.
 - کاهش آلودگی زیست محیطی.
 - افزایش ایمنی.
- ۲- برقراری تعادل و تناسب بین زیرساخت‌ها و ناوگان و تجهیزات ناوبری و تقاضا.
- ۳- افزایش بهره‌وری تا رسیدن به سطح عالی از طریق پیشرفت و بهبود روش‌های حمل و نقل و مدیریت و منابع انسانی و اطلاعات.
- ۴- توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نکات زیر:
 - تکرش شبکه‌ای به توسعه محورها.
 - آمایش سرزمین.
 - ملاحظات دفاعی - امنیتی.
 - سودآوری ملی.
 - موقعیت ترانزیتی کشور.
 - تقاضا.
- ۵- فراهم کردن زمینه جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و جلب مشارکت مردم و گسترش پوشش بیمه در همه فعالیت‌های این بخش.
- ۶- دستیابی به سهم بیشتر از بازار حمل و نقل بین‌المللی.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص امنیت اقتصادی

- ۱- حمایت از ایجاد ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری و کارآفرینی از راه‌های قانونی و مشروع.
- ۲- هدف از امنیت سرمایه‌گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه‌سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می‌کند، وظیفه الزامی دولت و مجلس است.
- ۳- قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند.
- ۴- نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرایم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن و تخصصی باشد.
- ۵- شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص امنیت قضایی

- ۱- اصلاح ساختار نظام قضایی کشور در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی همراه با سرعت و دقت با اهتمام به سیاست‌های مذکور در بندهای بعدی.
- ۲- نظام‌مند کردن استفاده از بینه و تعیین در دادگاهها.
- ۳- استفاده از تعدد قضاوت در پرونده‌های مهم.
- ۴- تخصصی کردن رسیدگی به دعاوی در سطوح مورد نیاز.
- ۵- تمرکز دادن کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضاییه یا تعریف ماهیت قضایی و اصلاح قوانین و مقررات مربوط براساس آن و رسیدگی ماهوی قضایی به همه دادخواهیها و تظلمات.
- ۶- کلاسن در مراحل دادرسی به منظور دستیابی به قطعیت احکام در زمان مناسب.
- ۷- یکسان‌سازی آیین دادرسی در نظام قضایی کشور با رعایت قانون اساسی.
- ۸- اصلاح و تقویت نظام نظارتی و بازرسی قوه قضاییه بر دستگاه‌های اجرایی و قضایی و نهادهای.

۶- توسعه فن‌آوری اطلاعات (بویژه حفاظت از اطلاعات) و آینده‌نگری درخصوص آثار تحولات فن‌آوری اطلاعات در سطح ملی و جهانی و گسترش مطالعات و تحقیقات تربیت نیروی انسانی متخصص در این زمینه.

۷- اقدام مناسب برای دستیابی به مباحثات و مقررات بین‌المللی و ایجاد اتحادیه‌های اطلاع‌رسانی با سایر کشورها بویژه کشورهای اسلامی به منظور ایجاد توازن در عرصه اطلاع‌رسانی بین‌المللی و حفظ و صیانت از هویت و فرهنگ ملی و مقابله با سلطه جهانی.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص انرژی

الف - سیاست‌های کلی نفت و گاز

- ۱- اتخاذ تدابیر و راهکارهای مناسب برای گسترش اکتشاف نفت و گاز و شناخت کامل منابع کشور.
 - ۲- افزایش ظرفیت تولید صیانت شده نفت متناسب با ذخایر موجود و برخورداری کشور از افزایش قدرت اقتصادی و امنیتی و سیاسی.
 - ۳- افزایش ظرفیت تولید گاز، متناسب با حجم ذخایر کشور به منظور تأمین مصرف داخلی و حداکثر جایگزینی با فرآورده‌های نفتی.
 - ۴- گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه‌ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی - مهندسی انرژی در سطح بین‌الملل و ارتقاء فن‌آوری در زمینه‌های منابع و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی.
 - ۵- تلاش لازم و ایجاد سازمندی قانونمند برای جذب منابع مالی مورد نیاز (داخلی و خارجی) در امر نفت و گاز در بخش‌های مجاز قانونی.
 - ۶- بهره‌برداری از موقعیت منطقه‌ای و جغرافیایی کشور برای خرید و فروش و فرآوری و پالایش و معاوضه و انتقال نفت و گاز منطقه به بازارهای داخلی و جهانی.
 - ۷- پیچیده‌سازی مصرف و کاهش شدت انرژی.
 - ۸- جایگزینی صادرات فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی به جای صدور نفت خام و گاز طبیعی.
- ب- سیاست‌های کلی سایر منابع انرژی
- ۱- ایجاد تنوع در منابع انرژی کشور و استفاده از آن با رعایت مسائل زیست‌محیطی و تلاش برای افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر با اولویت انرژی‌های آبی.
 - ۲- تلاش برای کسب فن‌آوری و دانش هسته‌ای و ایجاد نیروگاه‌های هسته‌ای به منظور تأمین سهمی از انرژی کشور و تربیت نیروهای متخصص.
 - ۳- گسترش فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی در امور انرژی‌های گداز هسته‌ای و مشارکت و همکاری علمی و تخصصی در این زمینه.
 - ۴- تلاش برای کسب فن‌آوری و دانش فنی انرژی‌های نو و ایجاد نیروگاه‌ها از قبیل بادی و خورشیدی و پیل‌های سوختی و زمین گرمایی در کشور.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص منابع طبیعی

- ۱- ایجاد عزم ملی بر احیای منابع طبیعی تجدید شونده و توسعه پوشش گیاهی برای حفاظت و افزایش بهره‌وری مناسب و سرعت بخشیدن به روند تولید این منابع و ارتقاء بخشیدن به فرهنگ عمومی و جلب مشارکت مردم در این زمینه.
- ۲- شناسایی و حفاظت منابع آب و خاک و ذخایر ژنتیکی گیاهی - جانوری و بالابردن غنای حیاتی خاک‌ها و بهره‌برداری بهینه براساس استعداد منابع و حمایت مؤثر از سرمایه‌گذاری در آن.
- ۳- اصلاح نظام بهره‌برداری از منابع طبیعی و مهار عوامل ناپایداری این منابع و تلاش برای حفظ و توسعه آن.
- ۴- گسترش تحقیقات کاربردی و فن‌آوری‌های زیست محیطی و ژنتیکی و اصلاح گونه‌های گیاهی و حیوانی متناسب با شرایط محیطی ایران و ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی و تقویت آموزش و نظام اطلاع‌رسانی.

سیاست‌های کلی نظام در خصوص منابع آب

- ۱- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب براساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه‌های آبریز کشور.
- ۲- ارتقاء بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن.
- ۳- افزایش میزان استحصال آب و به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیرطبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن.
- ۴- تدوین برنامه جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح‌های سد و آبخیزداری و آبخیزداری و شبکه‌های آبراری و تجهیز و تسطیح آراضی و حفظ کیفیت آب و مقابله با خشکسالی و پیشگیری از سیلاب و بازچرخانی و استفاده از آبهای غیرمستعارف و ارتقاء دانش و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره‌برداری.
- ۵- مهار آبپایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک.